

ผลการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโส
มนสิการที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เรื่องหลักธรรมของศาสนา

22

RESEARCH OF MANUAL LEARNING MANAGEMENT BASED ON TRISIKKHA METHOD
IN COOPERATION WITH YONISOMANASIKAN TECHNIQUE AFFECTING TOWARD
ANALYTICAL THINKING ABILITY ETHICAL REASONING ENTITLED AND LEARNING
ACHIEVEMENT “DHARMA PRINCIPLES OF THE RELIGION” FOR PRATHOM SUKSA 4 STUDENTS

อรุณี ศรีพิ้ว*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารศรี กลางประพันธ์**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนรู้อยู่แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนรู้อยู่แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนรู้อยู่แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยคู่มือการจัดการเรียนรู้อยู่แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านห้วยโงง ดอนสวรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 13 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) คู่มือการจัดการเรียนรู้อยู่แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมของศาสนา 2) แบบวัดระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4) แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 5) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) สถิติทดสอบค่าที่ t – test (Dependent Samples) t-test (One Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One – way MANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนโดยคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมของศาสนาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2. การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หลังเรียนโดยคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมของศาสนาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนโดยคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เรื่องหลักธรรมของศาสนาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว พบว่านักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อเรียนโดยใช้คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพร้อมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ จะมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า

4.1 นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ

4.2 นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ

ABSTRACT

The purposes of this study were to compare 1) analytical thinking abilities of Prathom Suksa 4 students, 2) ethical reasoning among Prathom Suksa 4 students, 3) learning achievements of Prathom Suksa 4 students, 4) analytical thinking abilities, ethical reasoning and learning achievements among the students whose achievement motivation were high, moderate and low after being taught through manual Trisikkha Method in association with Yonisomanasikan Teaching Method constructed and developed by the researcher. Tools used in this study were composed of: 1) lesson plans based on Trisikkha Method in cooperation with Yonisomanasikan Teaching Method, 2) a test on analytical thinking, 3) a test of ethical reasoning, 4) a test on learning achievements on the title of "Dharma Principles of the Religion", and 5) a test of achievement motivation level. Statistics employed in data analysis comprised mean, standard deviation, Effective Index (EI), t-test (Dependent Samples), t-test (One Samples), One-Way MANOVA and One-Way ANOVA.

The study revealed the following effects:

1. The students' analytical thinking abilities, after learning, were higher than those before being taught by manual Trisikkha Method along with Yonisomanasikan Teaching Method entitled "Dharma Principles of the Religion" at the .01 level of significance.

2. There was a difference on the students' ethical reasoning after being taught by manual Trisikkha Method together with Yonisomanasikan Teaching Method titled "Dharma Principles of the Religion" at the higher level than that before learning at the .01 level of significance.

3. The students' learning achievements after being taught by manual Trisikkha Method in association with Yonisomanasikan Teaching Method in the title of "Dharma Principles of the Religion" were higher than before learning at the .01 level of significance.

4. The effects of revealed that the students in Prathom Suksa 4 with high, moderate and low achievement motivation after being taught by manual Trisikkha Method in conjunction with Yonisomanasikan Teaching Method entitled "Dharma Principles of the Religion" gained analytical thinking abilities, ethical reasoning and learning achievements at the .01 level of significance. In case of pair wise comparison, it was found that:

4.1 There was a different significance among the students whose achievement motivation higher than those with low achievement motivation at the .01 level. There were no differences among the achievement motivation of those students with high and moderate, and moderate and low .

4.2 The learning achievements of those students with high achievement motivation were higher than those with low achievement motivation. However, there were no significant differences between those students' achievement motivation of high and moderate , and those of moderate and low.

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550 : 48) ระบุว่า การพัฒนาทางการศึกษาขยายตัวเชิงปริมาณอย่างรวดเร็ว จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 8.5 ปี ในปี 2548 แต่ยังไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ และต่ำกว่า ประเทศในแถบเอเชียที่มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย 10 - 12 ปี อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรเพิ่มขึ้นทุกระดับ นอกจากนี้ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะและสังคมไทยสู่สังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคณะให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 50) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ(หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. 2551 : 2-3)

การเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญในด้านความสามารถในการคิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. 2551 : 2-6) ซึ่งนักเรียนจะมีความสามารถในการคิดได้นั้น ครูจะต้องฝึกให้นักเรียนรู้จักการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การคิดเป็น คือ คิดโดยใช้สารสนเทศด้านต่างๆ มาประกอบการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปสู่เป้าหมาย และนำไปสู่การปฏิบัติ 4 ด้านได้แก่ 1) ข้อมูลด้านตนเอง 2) ด้านสังคม 3) ด้านสิ่งแวดล้อม 4) ด้านวิชาการ

ดังนั้น ในปัจจุบันจึงไม่เพียงแต่สอนให้นักเรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเท่านั้น แต่ต้องสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิด มีโอกาสใช้ความคิดเป็นของตนเอง และมีความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นถึงความสามารถของแต่ละบุคคล และรู้จักการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การคิดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาที่ต้องการพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ระบุมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี 4 ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิด ไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

จากผลประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยโทง ดอนสวรรค์ มาตรฐานด้านผู้เรียน ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ผลสำเร็จร้อยละ 61.86 หรือระดับคุณภาพ 2.47 ระดับคุณภาพ พอใช้ สรุปผลการประเมิน ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพของ สมศ. ทำให้เป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษาไม่ได้รับการรับรองผลการประเมินคุณภาพภายนอก คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฝึกการคิดยังไม่หลากหลาย จึงส่งผลให้การเรียนรู้สิ่งต่างๆ ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร (2550 : 32) ซึ่งปัญหาดังกล่าวควรได้รับการแก้ไข

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพให้เป็นคนดี เก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสามารถในการคิดเป็น วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สำคัญ เพราะการคิดเป็นทักษะที่ทุกคนควรมีเพื่อใช้ในการปรับตัว ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพยิ่งในสมัยโลกาภิวัตน์ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2547 : 316)

การใช้ความคิดถูกวิธี การรู้จักคิดให้เป็นระบบระเบียบในการรับข้อมูล รวบรวมข้อมูล และการนำข้อมูลต่างๆ อันเกิดจากประสบการณ์ทั้งโดยตรง และโดยอ้อมมาใช้ในการพิจารณาด้วยเหตุผล คิดวิเคราะห์ตามสภาวะที่เป็นจริง เช่น การวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดตลอดจนถึงผลสุดท้ายที่เกิด ด้วยการแยกแยะเรื่องออกให้เห็นตามสภาวะที่เป็นจริง หรือการคิดตามความสัมพันธ์ที่สืบทอดจากเหตุ โดยไม่เอาความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปตัดสินหรือครอบคลุม เช่น ไม่นำอารมณ์ชอบชัง และอคติต่างๆส่วนตัวเข้าไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่เกิดขึ้น นั่นคือการคิดแบบโยนิโสมนสิการ สอดคล้องกับ พระราชนิพนธ์ (ประยูร ธมจิตโต. 2541 : 24-25) ทิศนา แชมมณี และคณะท่านพุทธทาสภิกขุ และพระธรรมปิฎก (2547 : 31-39) ให้ความหมายของการคิดแบบโยนิโสมนสิการว่า การใช้ความคิด ถูกวิธี ความรู้จักคิด คิดเป็น หรือคิดอย่างมีระเบียบ วิธีคิดหาสาเหตุปัจจัยแยกแยะเรื่องออกให้เห็นสภาวะที่เป็นจริง การคิดพิจารณาอย่างถูกวิธี ด้วยการมีสติ การที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น ครูต้องพยายามฝึกให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ และมีทักษะกระบวนการคิด เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่เป็นวัยที่ควรแก่การปลูกฝัง ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถรู้จักคิดได้นั้นคือ การสอนแบบไตรสิกขา ซึ่งเป็นวิธีสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนในการศึกษาตามลำดับ 3 ขั้นตอนที่พระพุทธองค์ทรงเน้น เริ่มต้นด้วยการให้ผู้เรียนมีศีล คือมีระเบียบวินัยในการปฏิบัติตนก่อนต่อจากนั้นพระองค์จะสอนให้ผู้เรียนมีสมาธิ การมีสมาธิก็ต่อเมื่อร่างกายอยู่ในสภาพปกติ และเมื่อกายควบคุมสติได้ จิตใจก็สงบช่วยให้กำลังความคิดคมกล้าเกิดปัญญา รู้แจ้งวิธีการเรียนแบบนี้เน้นกระบวนการคิดและความรู้แจ้ง (วันเพ็ญ วรณโกมล. 2544 : 63 - 64) ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์ได้ การสอนแบบไตรสิกขา เป็นวิธีสอนที่มีนักวิชาการหลายท่านให้การสนใจโดยเฉพาะ สุมน อมรวิวัฒน์ได้นำขั้นตอนไตรสิกขาอันเป็นวิธีฝึกหัด อบรมของพระพุทธองค์มาปรับเป็นวิธีสอน และได้นำมาทดลองสอนเองในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเวลา 7 ปี ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ จากจุดเด่นของวิธีการสอนแบบไตรสิกขาที่อาศัยหลักของการพัฒนามนุษย์ ทั้งกาย วาจา ความคิด จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา เน้นการปฏิบัติฝึกหัดอบรมตนด้วยหลักของศีล สมาธิ ปัญญา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจต้องการศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมตามแบบไตรสิกขา ร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ จะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

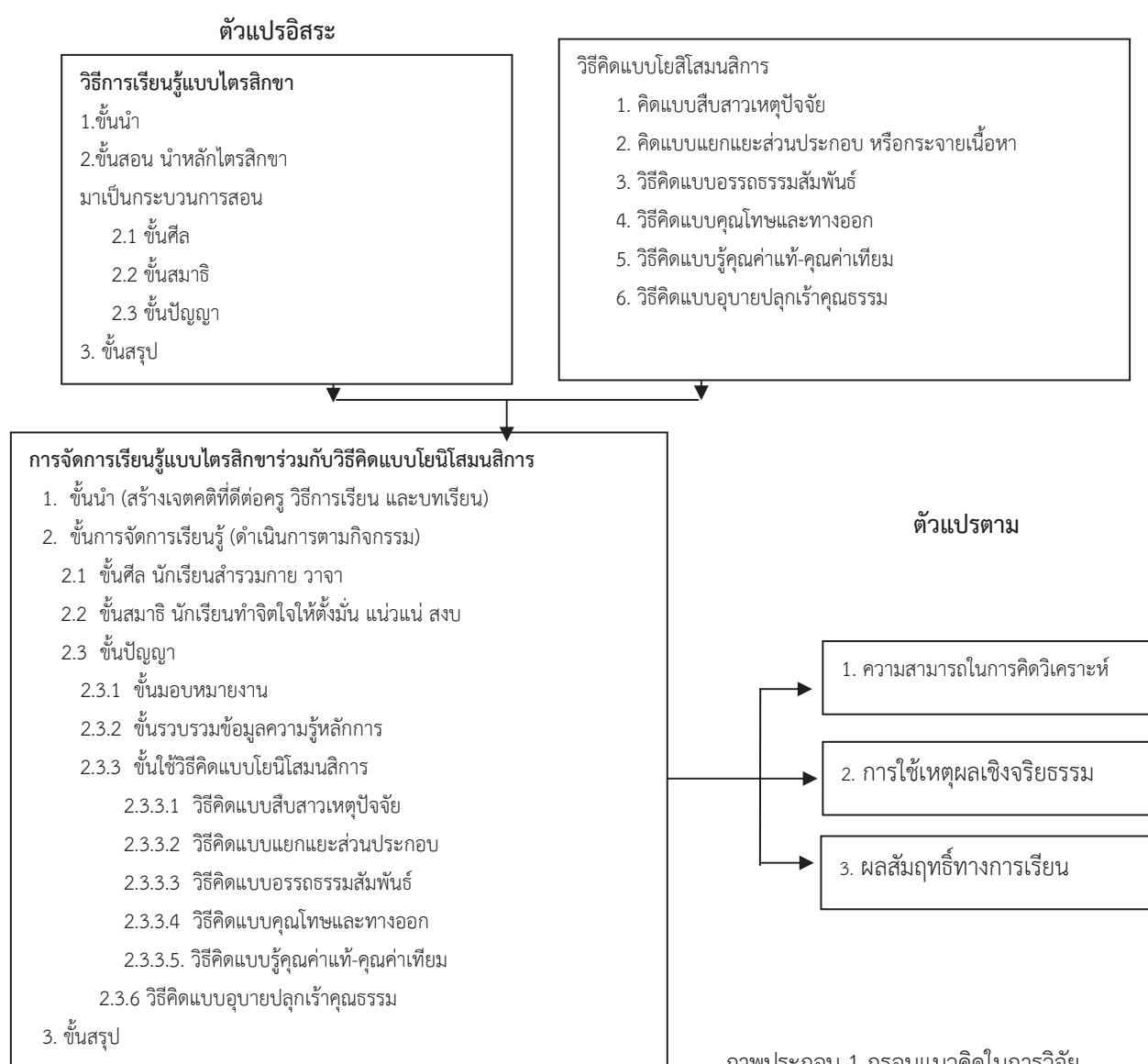
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนการรู้แบบไตรสิกขา ร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนการรู้แบบไตรสิกขา ร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคู่มือการจัดการเรียนการรู้แบบไตรสิกขา ร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการมาบูรณาการร่วมกับกระบวนการสอนแบบไตรสิกขา ในชั้นปัญญา เพื่อให้นักเรียนได้ใช้วิธีคิดอย่างถูกวิธี ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีเหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดัง แผนภาพ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเมืองวานร จำนวน 6 ห้อง จาก 6 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านห้วยโงง ดอนสวรรค์ ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาเมืองวานร จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 13 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ จำนวน 12 แผน

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .965 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.61 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.43 – 0.82

2.3 แบบทดสอบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .958

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .961 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.39 – 0.61 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.49 – 0.83

3. วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยมีวิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 วิธีรวบรวมข้อมูล

1) ก่อนทำการทดลองผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2) เริ่มดำเนินการทดลอง โดยการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนแบบใหม่ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน จัดให้นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ในสัดส่วน 1 : 2 : 1

3) ดำเนินการสอนตามขั้นตอนตามคู่มือการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วันละ 2 ชั่วโมง จำนวน 24 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง สอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4) เมื่อสิ้นสุดการสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงทำการสอบหลังเรียน (Post – test) ด้วยแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความยาก (difficulty) หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตร KR-20 การหาความเชื่อมั่นของข้อสอบ ทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) หาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวิธีของเบรนนาน (Brennan)

3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าที่ t – test (Dependent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One – way MANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเพื่อหาคำตอบตามความมุ่งหมายของการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

ผลการทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	30	13	9.77	2.42	18.65
หลังเรียน			22.70	1.97	

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน ($\bar{X} = 22.70$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.77$) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการแจกแจงแบบที พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า P = .000)

1.2 การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโส

ผลการทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	4	13	2.96	0.16	9.09
หลังเรียน			3.41	0.15	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม หลังเรียน ($\bar{X} = 3.41$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 2.96$) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการแจกแจงแบบที พบว่าการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า P = .000)

1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโส

ผลการทดสอบ	คะแนนเต็ม	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	30	13	13.54	3.62	23.10
หลังเรียน			33.31	2.02	

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 33.31$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 13.54$) เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการแจกแจงแบบที่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า P = .000)

1.4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันหลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดโยนิโสมนสิการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า

1) นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ

2) นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ ปรากฏผลดังตาราง 4 – 6

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ตัวแปร	Λ	df	F	P
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	.145	2	4.347	.000*

จากตาราง 4 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน หลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดโยนิโสมนสิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า P = .000)

เมื่อพบว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสามารถความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดโยนิโสมนสิการแตกต่างกัน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรตามแต่ละด้านโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ได้ผลดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน หลังเรียนโดยคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขา ร่วมกับวิธีคิดโยนิโสมนสิการ

ตัวแปรตาม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	32.069	2	16.035	10.91	.003**
	ภายในกลุ่ม	14.700	10	1.470		
	รวมทั้งหมด	46.769	12			
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.001	2	.000	.01	.987
	ภายในกลุ่ม	.273	10	.027		
	รวมทั้งหมด	.274	12			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	28.450	2	14.22	18.84	.000**
	ภายในกลุ่ม	7.550	10	.76		
	รวมทั้งหมด	36.000	12			

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่า $P = .000$) แต่นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน (ค่า $P = .987$ ซึ่ง $P > \alpha$) และเพื่อให้ทราบว่ามีค่าเฉลี่ยของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คูใดบ้างที่มีความแตกต่างกันผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe/ ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความสามารถทางการเรียนของนักเรียน			
	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		24.75	22.60	22.00
แก่	24.75	-	2.15	4.00**
ปานกลาง	22.60		-	1.85
อ่อน	20.75			-

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน
ต่างกันเป็นรายคู่

ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน			
	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		25.75	24.20	20.20
สูง	25.75	-	1.55	3.75**
ปานกลาง	24.20		-	2.20
ต่ำ	20.20			-

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่ไม่พบความแตกต่างของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับปานกลาง และปานกลางกับต่ำ

สรุปผลการวิจัย

ไตรสิกขา คือ ศิล สมาธิ ปัญญา ต่างมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ศิล เป็นพื้นฐานให้เกิดสมาธิ และสมาธิ เป็นพื้นฐานให้เกิดปัญญา ในขณะที่เดียวกันเมื่อเกิดปัญญา ที่รู้แจ้งเห็นจริงแล้ว ก็จะช่วยให้จิตสงบมั่นคงบริสุทธิ์เป็นสมาธิที่แน่วแน่ยิ่งขึ้น ส่งผลต่อความประพฤติ การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องเป็นผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์ โดยมีครูคอยให้คำแนะนำในทางที่ถูกที่ควรให้นักเรียนสามารถประพฤติตนได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง ในการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมในชั้นปัญญา ได้นำวิธีการคิดแบบโยนิโสมนสิการมาประยุกต์ใช้ และ สมุน อมรวิวัฒน์ (2530 : 80) กล่าวว่า โยนิโสมนสิการ คือ การรู้จักคิดโดยแยกคาย การคิดอย่างมีระบบ คิดถูกต้อง และใช้สติปัญญาศึกษาโดยไม่เอาความรู้สึกด้วยตัณหาอุปทานของตนเองเข้าจับหรือครอบคลุม ทำให้เกิดความดีงามและแก้ปัญหาได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบฝ่ายภายในหรือปัจจัยภายในตัวบุคคลหรือเรียกว่า วิธีการแห่งปัญญา เป็นปัจจัยทำให้เกิดการคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดีมีเหตุผล และ ก่องแก้ว เจริญอักษร (2539 : 23-26) ได้กล่าวถึง การเรียนการสอนแนวโยนิโสมนสิการ ว่าเป็นการสอนให้นักเรียนใช้ความคิดจากสิ่งที่ได้ศึกษาในทุกเรื่อง ซึ่งมาจากการได้พบเห็น ได้ยินได้ฟัง หรือจากการที่ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจหรือรออยู่เบื้องหลังการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ เมื่อบุคคลได้ให้เหตุผล รู้จักหลักในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะหลักการทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาขัดแย้งทางจริยธรรมระหว่างบุคคลเป็นเกณฑ์หรือแนวทางสำหรับความประพฤติเป็นเหตุผลสำหรับการตัดสินใจในการพฤติกรรมปฏิบัติ ความสามารถในการใช้หลักจริยธรรมเรียกว่าความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ส่งผลให้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหลังเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่นักเรียนที่มีระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันหลังเรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำเอาผลการวิจัยไปใช้

1.1 คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ เป็นการจัดกิจกรรมที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเตรียมความพร้อมในการเรียนโดยการ บูรณาการศีล สมาธิ ปัญญา และการเป็นกัลยาณมิตร เป็นสำคัญ

1.2 การจัดกิจกรรมครูต้องคอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักการคิด รู้จักการใช้สมาธิในการทำงาน อาจยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

1.3 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนทำการสอน เช่น การจัดเตรียมกิจกรรม สภาพแวดล้อม วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมเพียงพอกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และอธิบายการใช้สื่อการเรียนรู้ให้ชัดเจนเพื่อจะได้ทันเวลาที่กำหนด

1.4 ในการจัดกิจกรรมครูควรให้ความสำคัญกับนักเรียน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน ทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนเกิดความศรัทธา ให้กำลังใจ และให้คนเก่งยอมนับคนที่ความสามารถแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับชั้นที่สูงขึ้นไปเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ชัดเจน

2.2 ควรนำคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ไปทดลองใช้เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการแก้ปัญหา และเจตคติต่อการเรียน

2.3 ควรมีการพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาร่วมกับวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในสาระอื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้ครบทุกสาระ และให้ครบทุกชั้น

2.4 ควรมีการนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ มาบูรณาการร่วมกับไตรสิกขา และวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ

เอกสารอ้างอิง

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2552.

. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.

พระราชวรมนี (ประยูร ธมมจิตโต). ขอบฟ้าแห่งความรู้. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2541.

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ศยาม, 2547.

วันเพ็ญ วรณโกมล. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรเอกชน). รายงานการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านห้วยโทง ดอนสวรรค์. กรุงเทพฯ : มปป, 32.

สุรางค์ ไคว่ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2547.